

A Verba do Corvo

Nos derradeiros dez anos, este corvo que vos fala viviu a carón da Asociación Cultural de Meiro unha chea de experiencias, a maioría boas e outras, as menos, non tan boas. Unha década dá para moitas vivencias, que quedan como recordos agochados no máis fondo do ser.

Os comezos foron duros. Cando as portas dos despachos non se abrían tivemos á nosa beira persoas de extraordinaria xenerosidade que non dubidaron en achegar o ombreiro. A carón do IES A Pedra con Esther, Antía, Benito, Arturo, ..., que foron os primeiros en participar nos ciclos educativos achegándose á aldea para vivir a “Aventura do Millo Corvo na aldea de Meiro”, a unidade didáctica que Begoña Otero, Rita Estévez e Anxos López elaboraron. Lembro os primeiros folletos, aquelas fotografías que Anxo Cabada tomou na aldea e que se converteron en postais, e que foron tan importantes para nós porque supuxeron as primeiras pesetas para pór en marcha este proxecto. A primeira cinta VHS de actividades realizadas coas imaxes de Fina, Bea, Anxo, Colón, ..., que co decorrer do tempo transformouse nun novo documental en DVD no que Manuel Macou e Borja plasmaron o ciclo do millo corvo con moita sensibilidade, que tiña como banda sonora a música de *Quempallou*.

Non quero perder a oportunidade de facerlle chegar o noso agradecemento a Moncho e a súa dona Mucha, que cada ano traen da parroquia de Beluso os bois Cabano e Gallardo para esburacar a terra que logo dará o seu froito, as forneiras Pepa e Carmen e as familias que nos ceden os hórreos e as eiras das súas casas. O agarimo da aldea vai tamén para os milleiros de cativos e os mestres que compartiron connosco as tarefas do rexurdir do millo corvo. E para tantas persoas que ano tras ano sementan, sachan, rendan, cortan, empalleiran, esfollan, moen, cocen... Grazas aos que están e aos que estiveron, pois sen o seu traballo hoxe Meiro non chegaría ao décimo aniversario desta cita cultural e gastronómica. O labor da asociación está avalado por destacados persoeiros da cultura galega e mesmo polo premio Nobel da Paz Adolfo Pérez-Esquivel; pero estes apoios non servirían de nada sen as aportacións de moitísima xente anónima.

De non ser por eles, non celebraríamos hoxe esta festa de raíces fondas. Polos esforzos para manter a raia ao xabari, que non perde a ocasión de ser o primeiro en degustar o millo corvo. Este ano conservamos a meirande parte da colleita, xa que organizamos a ‘ruta do xabari’ para botalo. Os paseos polo medio do millo a altas horas da noite convertéronse en algo habitual. Colocámoslle velas, pelo, roupa suada, perfumes, espantallos, chalecos refulxentes e ata globos con grans de arroz dentro que facían ruído. Mesmo perturbamos as intencións do becho facendo soar un espertador, que levantou moita expectación.

Dende a anterior verba do corvo a aldea viviu acontecementos destacables. Tras a participación da Asociación no ‘Salone del Gusto’ de Turín e na feira ‘Augusto, Saber y Sabor’ de Bilbao, a Fundación Slow Food devolveunos a visita. As italianas Mariagiulia Mariani e Serena Milano acudiron a Meiro para comprobar sobre o terreo a tarefa do colectivo. Slow Food, o movemento internacional que promove a alimentación máis artesá fronte ao concepto de ‘comida rápida’, quere converter o millo corvo nun dos seus baluartes, apoiando o aumento da produción e favorecendo a súa expansión comercial.

Esta defensa da biodiversidade encaixa co labor da Asociación Cultural de Meiro para dignificar o traballo dos labregos, dos nosos devanceiros, que sempre estivo infravalorado e os relegaba ao último posto na cadea dos oficios. Os nosos antecesores sabían que labrando a terra non habería fame na casa.

Neste afán por potenciar os recursos do rural e divulgar os valores vencellados a esta forma de vida enmárcase a revista *A Lingua do Corvo*, que volve saír á rúa un ano máis. A través das súas páxinas, o premio Nobel Pérez-Esquivel comparte a loita para conservar a memoria dos pobos e Bernardino Graña empresta o seu alento para seguir adiante na recuperación do millo corvo. Catro xornalistas que seguiron de preto os dez anos desta aventura plasman o seu recoñecemento e catro artistas do Morrazo dan a coñecer o seu labor a prol da cultura galega. Hai tamén catro escusas para que o corvo fale e, como non, as lembranzas de Rosa E. Gantes, que sempre será a mestra da escola de Meiro. A lectura dos artigos escritos co calor das mans amigas convértenos en poboadores dun castro da beiramar, permítenos escoitar o canto tristeiro dun carro de bois e mergúllanos no misterioso mundo dos petróglifos. Todo isto sen perder de vista o sentido da comunidade e da cooperación entre veciños que está aberta a todo aquel que queira sumarse para que o paxaro negro siga batendo as súas ás.